

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи

магістра

на тему «Підвищення економічної ефективності роботи підприємств
металургійної галузі на прикладі підприємства ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»»»

XAI.605.667e.24O.051.196401 ПЗ

Виконав:

здобувач 6 курсу, групи № 667e

Галузь знань _____

05 Соціальні та поведінкові науки

(код та найменування)

Спеціальність 051 Економіка

(код та найменування)

Освітня програма _____

Економіка підприємства

(найменування)

Анна ВЕРБИЦЬКА

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ студента)

Керівник Олександр ПОПОВ

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Рецензент Юрій МІРЯСОВ

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Харків – 2024 рік

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу
Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) Вероніка КОВАЛЬЧУК

«07» жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
Вербицькій Анні Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи Підвищення економічної ефективності роботи підприємств металургійної галузі на прикладі підприємства ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»

керівник кваліфікаційної роботи Попов Олександр Сергійович, канд. екон. наук,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Університету № 1980-уч від «28» жовтня 2024 року

2. Термін подання студентом дипломної роботи «13» грудня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи матеріали переддипломної практики

4. Зміст пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розв'язати):

- визначити та уточнити економічну сутність економічної ефективності;
- дослідити фактори, що впливають на рівень економічної ефективності підприємства;
- розглянути методи оцінювання рівня економічної ефективності підприємства;
проаналізувати дані бухгалтерської звітності обраного підприємства;
- дослідити показники економічної ефективності діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;
- розглянути можливості підвищення економічної ефективності підприємств металургійної галузі;
- запропонувати впровадження заходів з підвищення економічної ефективності на прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» і навести можливі результати від запропонованих заходів.

5. Перелік графічного матеріалу

- вступ (тема, мета, об'єкт дослідження, предмет дослідження);
- фактори, які впливають на економічну ефективність підприємства;
- характеристика ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», структура активу і пасиву балансу;
- аналіз основних фінансових показників підприємства;
- динаміка виробничих витрат і їх вплив на ефективність діяльності підприємства;
- показники використання трудових ресурсів і основних засобів на підприємстві;
- оцінка ефективності використання енергетичних ресурсів на підприємстві;
- узагальнюючі показники економічної ефективності діяльності підприємства;
- результати основних показників ефективності діяльності підприємства до та після впровадження запропонованих заходів;
- висновки.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Ім'я, прізвище, та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Теоретичний	Олександр ПОПОВ, доцент каф. 601	07.10.24	13.12.24
Аналітичний			
Проектний			

Нормоконтроль _____ Олександр ПОПОВ «13» грудня 2024 р.
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

7. Дата видачі завдання «31» серпня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1	Вибір теми, обґрунтування її актуальності і визначення рівня її розробленості; вибір об'єкта, предмета, формулювання мети і завдань дослідження	серпень-вересень	Виконано
2	Збирання необхідної наукової та статистичної інформації, пошук, вивчення й аналіз літературних та інших джерел за темою дослідження	вересень-жовтень	
3	Вибір методів дослідження для досягнення поставленої мети	листопад	
4	Оброблення й аналізування результатів дослідження	листопад	
5	Написання тексту роботи, оформлення її вступу, висновків, переліку посилань та додатків	листопад - грудень	
6	Оформлення роботи відповідно до стандартів та проходження нормоконтролю	грудень	
7	Одержання відгуку керівника та рецензії	грудень	
8	Передзахист	16.12.2024 р.	Виконано
9	Підготовка до захисту	20.12.2024 р.	Виконано

Здобувач _____ Анна ВЕРБИЦЬКА
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Олександр ПОПОВ
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра: 80 с., 8 рис., 14 табл., 5 додатків, 40 джерел.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЕКОНОМІЧНІ ВИТРАТИ,
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ, ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ,
ПІДПРИЄМСТВА МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Об'єкт дослідження – підвищення економічної ефективності роботи підприємств металургійної галузі на прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти підвищення економічної ефективності діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Мета роботи – запропонувати шляхи підвищення економічної ефективності діяльності підприємств металургійної галузі на прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Методи дослідження: статистичне спостереження, табличне та графічне відображення даних, розрахунок показників економічної ефективності, факторний аналіз.

Розглянуто сутність економічної ефективності підприємств, фактори впливу та методи оцінки економічної ефективності. Проведено загальний аналіз діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», зокрема його фінансової звітності за 2020–2022 роки, визначено ключові економічні показники.

Оцінено поточний стан підприємства через аналіз динаміки структури активів і пасивів, показників ліквідності та рентабельності, фінансової стійкості та використання ресурсів.

Запропоновано шляхи підвищення економічної ефективності підприємства, зокрема зниження енерговитрат, оптимізація виробничих процесів, удосконалення обліково-фінансового механізму та впровадження інноваційних технологій. Проведено оцінку ефективності впровадження запропонованих заходів.

ABSTRACT

Master's thesis: 80 pages, 8 figures, 14 tables, 5 appendices, 40 sources.

ECONOMIC EFFICIENCY, ECONOMIC COSTS, EFFICIENCY IMPROVEMENT, COST OPTIMIZATION, METALLURGICAL ENTERPRISES

The object of research is the process of improving the economic efficiency of metallurgical enterprises on the example of PJSC “Kamet-Stal”.

The subject of the study is theoretical, methodological and practical aspects of improving the economic efficiency of PJSC “Kamet-Stal”.

The purpose of the study is to propose ways to improve the economic efficiency of PJSC “Kamet-Stal” by analyzing its financial statements and implementing recommendations for optimizing its performance.

Research methods: statistical observation, tabular and graphical display of data, calculation of economic efficiency indicators, factor analysis.

Research methods: statistical observation, tabular and graphical display of data, calculation of economic efficiency indicators, factor analysis.

The article considers the essence of economic efficiency of enterprises, factors of influence and methods of assessment of economic efficiency. A general analysis of the activities of PJSC “Kamet-Stal”, in particular its financial statements for 2020–2022, is carried out, and key economic indicators are identified.

The current state of the enterprise is assessed by analyzing the dynamics of the structure of assets and liabilities, liquidity and profitability indicators, financial stability and resource use.

Ways to improve the economic efficiency of the enterprise are proposed, in particular, reducing energy costs, optimizing production processes, improving the accounting and financial mechanism, and introducing innovative technologies. The efficiency of implementation of the proposed measures is evaluated.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Поняття економічної ефективності підприємства	10
1.2 Фактори, що впливають на рівень економічної ефективності діяльності підприємства	17
1.3 Методи оцінювання рівня економічної ефективності підприємства	24
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	31
2.1 Загальні відомості про підприємство	31
2.2 Аналіз фінансової звітності підприємства	40
2.3 Показники економічної ефективності діяльності металургійного підприємства ПрАТ 'КАМЕТ-СТАЛЬ»	47
3 ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ	56
3.1 Можливості підвищення економічної ефективності підприємств металургійної галузі.....	56
3.2 Пропозиції впровадження заходів з підвищення економічної ефективності підприємства на ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	59
3.3 Результати заходів з підвищення економічної ефективності підприємства на ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	66
ВИСНОВКИ.....	74
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ.....	76
ДОДАТОК А. Виписка з ЄДРПОУ	81
ДОДАТОК Б. Основні відомості про підприємство ПрАТ «КАМЕТ- СТАЛЬ»	83
ДОДАТОК В. Фінансова звітність підприємства ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за 2020-2022 рр.	84
ДОДАТОК Г. Ілюстративний матеріал.....	96
ДОДАТОК Д. Публікація результатів дослідження.....	103

ВСТУП

В умовах економічної нестабільності актуальним питанням для будь-якого українського підприємства є забезпечення постійного розвитку, впровадження нових технологій та вдосконалення наявних. Успіх будь-якої підприємницької діяльності багато в чому визначається правильною стратегією управління потенціалом підприємства, що є складовим елементом менеджменту у бізнесі.

Металургійна галузь є однією з найважливіших складових економіки України, забезпечуючи значний внесок у національне виробництво, експорт і зайнятість населення. Від її стабільного функціонування залежить економічна безпека країни, розвиток суміжних галузей і конкурентоспроможність на міжнародних ринках. Металургійні підприємства України стикаються з численними викликами, такими як нестабільність цін на сировину та енергоносії, високі витрати на виробництво, зношеність основних фондів та загострення конкуренції з боку іноземних виробників. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних шляхів підвищення економічної ефективності підприємств галузі.

Одним із ключових завдань сучасного металургійного виробництва є забезпечення високої конкурентоспроможності та стійкості до змін ринкової кон'юнктури. Досягнення цього можливе шляхом підвищення продуктивності праці, зниження витрат на виробництво, раціонального використання ресурсів і впровадження інноваційних технологій. Особливу увагу слід приділяти оптимізації управлінських процесів і впровадженню сучасних економічних моделей, що дозволяють ефективніше використовувати наявні ресурси.

Значний внесок у дослідження проблем та перспектив економічного розвитку чорної металургії зробили провідні українські науковці, серед яких слід відзначити роботи таких авторів, як А. Амоша, В. Большаков, О. Борисенко, О. Гавриш, О. Галушко, А. Глущенко, Ю. Залозна, Л. Збаразська, Ю. Макогон, Д. Козенков, С. Кулицький, В. Нікофорова, Є. Смирнов, Н. Шевчук, Баглаєва Н.С. та Суховєєва Ю.А. [2], Кузочкіна Я.О. [11], Макаренко С.М., Данько В.В. та Олійник Н.М. [13], Момот О.І. та Демченко А.О. [19],

Навольська Н.В. [21], Олексів І.Б. [22], Перерва П.Г. і Кравчук А.В. Їхні дослідження охоплюють широкий спектр проблем – від аналізу стану металургійної промисловості до розробки шляхів її адаптації до сучасних викликів, таких як енергозбереження, екологічна безпека та інтеграція до глобальних ланцюгів доданої вартості.

Актуальність дослідження підвищення економічної ефективності роботи підприємств металургійної галузі зумовлена необхідністю адаптації їх до нових умов функціонування як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Підвищення економічної ефективності є важливим елементом стратегії розвитку підприємств, що дозволяє не тільки підвищити їх конкурентоспроможність, але й забезпечити стійке економічне зростання у довгостроковій перспективі.

Дослідження проводиться на прикладі Приватного акціонерного товариства «КАМЕТ-СТАЛЬ», яке є одним із провідних металургійних підприємств України. Компанія спеціалізується на виробництві металопродукції, яка користується високим попитом як на внутрішньому ринку, так і за кордоном.

Мета роботи – запропонувати шляхи підвищення економічної ефективності діяльності підприємств металургійної галузі на прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Відповідно до мети дослідження, було поставлено завдання:

- визначити та уточнити економічну сутність поняття «економічна ефективність» у контексті діяльності підприємств металургійної галузі;
- дослідити нормативно-правове забезпечення та особливості функціонування підприємств металургійної галузі в сучасних умовах;
- розглянути методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємств, зокрема ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;
- обґрунтувати напрямки зниження витрат на виробництво та підвищення продуктивності праці на підприємствах металургійної галузі;
- провести аналіз існуючої практики підвищення економічної ефективності на підприємстві ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;

- оцінити вплив оптимізації виробничих процесів і ресурсів на загальну економічну ефективність підприємства ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;

- визначити ключові напрями, що можуть сприяти підвищенню ефективності, зокрема, розроблені заходи, технологічні інновації, управління ресурсами, впровадження сучасних інформаційних систем.

Об'єкт дослідження – підвищення економічної ефективності роботи підприємств металургійної галузі на прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти підвищення економічної ефективності діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Методами дослідження виступають:

- метод порівняння, застосовується при порівняльному аналізі фінансових показників ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;

- метод розрахунку, застосовується при розрахунку фінансових показників ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»;

- методи теоретичного рівня, застосовується при логічному дослідженні зібраних фактів, вироблення понять, думок, робляться висновки;

- метод формалізація, застосовується при графічному відображення об'єкту і їх властивостей для поліпшення сприйняття викладеної інформації;

- метод опису, застосовується при викладенні результатів проведеного дослідження.

Джерелом інформації для дипломної роботи стають законодавчі акти Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України та інші нормативні документи. Джерелами аналітичної інформації є фінансова звітність ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за 2020-2022 роки, статистика бізнесу, Державний комітет статистики України.